

■ 3 карысцю

ДЭПАЗІТНЫ ЗБОР ШКЛАТАРЫ
МОГУЦЬ ВЯРНУЦЬ

ЯКІЯ ЗАХАДЫ ДАПАМОГУЦЬ УДАСКАНАЛІЦЬ
СІСТЭМУ ЗБОРУ І ПЕРАПРАЦОЎКІ ДРУГАСНАЙ СЫРАВІНЫ?

У краіне штогод атрымліваецца каля 39,9 млн тон адходаў вытворчасці і прыкладна 3,7 млн тон камунальных адходаў, паведамліў журналістам намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Анатоль ШАГУН.

«ДАГАНЯЕМ» ЕЎРАСАЮЗ

— За вылікам вялікіх аб'ёмаў адходаў «Белкалія» па адходах вытворчасці ў нас карціна нядрэнная. Найбольшую праблему цяпер складаюць адходы спажывання, — распавёў намміністра.

Работа па ўдасканаленні сістэмы збору і перапрацоўкі другаснай сыравіны арганізавана ў межах дзяржпраграмы на 2009–2015 гады. Большая яе частка прысвечана атрымманню з адходаў другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР). За пяць гадоў дзеяння праграмы аб'ёмы атрымання ДМР па краіне павялічыліся ўдвая.

— Летась з камунальных адходаў атрымалі 454 тысячы тон ДМР. Калі параўноўваць з аб'ёмамі ўтварэння, гэта каля 12,3%. Многа гэта ці мала? Сярэдні паказчык па Еўрасаюзе складае каля 19%, — зазначыў Анатоль Шагун.

Намеснік міністра падкрэсліў, што гэтая дзейнасць не павінна быць толькі клопатам дзяржавы, яна мусіць размяркоўвацца паміж усімі ўдзельнікамі сістэмы, пачынаючы з вытворцаў тавараў і заканчваючы спажывальцамі. Так, у 2012 годзе быў прыняты Указ Прэзідэнта, які на новым узроўні вызначыў пашырэнне адказнасці вытворцы. Яно заклячаецца ў тым, што вытворцы і пастаўшчыкі на рынку тары і ўпакоўкі абавязаны прымаць захаваны па яе ўтылізацыі і далейшым выкарыстанні.

За апошнія гады адбыліся станоўчыя змены і ў развіцці вытворчасці па перапрацоўцы адходаў. У межах дзяржпраграмы ДА «Белрэсурс» было ўведзена ў эксплуатацыю самае сучаснае прадпрыемства па сартаванні змешанага шклабоу. У Мінскім абласным тэхнапарку ўведзена вытворчасць па перапрацоўцы зношаных шын — іх выкарыстоўваюць у якасці паліва ў цэментнай прамысловасці, такія ж прадпрыемствы працуюць і ў Гомелі. Мінаблвыканкам цяпер знаходзіцца ў стадыі завяршэння будаўніцтва прадпрыемства па перапрацоўцы складанай бытавой тэхнікі.

На думку Анатоля Шагуна, адным з перспектывіўных кірункаў у сферы збору другаснай сыравіны з'яўляецца дэпазітная сістэма збору шклатары.

Таксама распрацоўваецца пытанне выкарыстання той часткі адходаў, якія не могуць быць паўторна выкарыстаны ў вытворчасці ў якасці альтэрнатыўнага паліва для цэментнага завода.

СВЯДОМАСЦЬ
БЕЛАРУСАЎ РАСЦЕ

Дарэчы, з 300 тысяч тон ДМР, якія штогод атрымліваюць па краіне, больш за 100 тысяч тон летась прыпала на Мінск, адзначыў **начальнік упраўлення гарадской гаспадаркі і энергетыкі Мінгарвыканкама Дзмітрый ЯНЧЫК**.

Больш за мільён тон смецця вывозіцца на палігоны, і ўжо нарыхтавана каля 74 тысяч тон ДМР. Дзмітрый Янчык адзначыў, што сёлета ўпершыню з'явіўся дзяржаўны заказ на другасныя рэсурсы.

Цяпер у Мінску працуюць 104 стаячарныя прыёмныя пункты і яшчэ чатыры перасоўныя. Сёлета плануецца пабудаваць яшчэ 147 пунк-

таў. Таксама ў сталіцы ўстаноўлена 15 900 кантэйнераў для асобнага збору смецця, сёлета ўстановаць яшчэ 1500. Апроч таго, дадаткова выдзелены грошы на закупку двух смеццевозаў.

На бягучы год у планах сабраць больш за 150 тысяч тон другэсурсаў. Цяпер у горадзе шэсць смеццесартавальных ліній, тры з іх уведзены прыватнымі арганізацыямі. Будаўніцтва смеццесартавальнага завода плошчай 4 га плануецца на палігоне Трасцянец. Ужо ёсць чатыры прэтэндэнты, аднаго з іх выбіраць на конкурснай аснове.

Па словах **намесніка гендырэктара жыллёва-камунальнай гаспадаркі Мінскай вобласці Міхаіла ШАЙКО**, у рэгіёне, як і па краіне, дзейнічаюць два асноўныя напрамкі ў рабоце з ДМР: павелічэнне колькасці кантэйнераў для асобнага збору смецця і развіццё сеткі нарыхтовачных пунктаў.

— Асноўны ўпор мы робім на тое, каб даць магчымасць людзям, што пражываюць нават у аддаленых вёсках, здаць сыравіну, — сказаў Міхаіл Шайко. — Таму з 39 нарыхтовачных пунктаў 22 — перасоўныя.

— Работа па асобным зборы адходаў, якая праводзіцца ў жыллёвым фондзе, мае дастаткова актыўны водгук з боку беларусаў, — адзначыў Анатоль Шагун. — Калі параўнаць дынаміку, 10 гадоў назад такім чынам было сабрано крыху больш за 3 тысячы тон другасных матэрыяльных рэсурсаў. Летась — больш за 60 тысяч тон. Гэтая работа праводзіцца выключна на свядомасці і жаданні дапамагчы сваёй краіне, матэрыяльных стымуляў да асобнага збору, за некаторымі выключэннямі, у людзей няма.

Дзіяна СЕРАДЗЮК

■ Шануй сваё!

НЕ БОЙЦЕСЯ ПАМЫЛІЦА

Віктарына «Размаўляем па-беларуску» — для людзей, якія мову вывучалі, але не карыстаюцца ёю ў жыцці

Тэлеканал «Беларусь-3» у верасні запускае новы праект. У віктарыне «Размаўляем па-беларуску» можа прыняць удзел літаральна кожны, хто мае пачатковыя веды па беларускай мове, цікавіцца ёй, хоча выкарыстоўваць у штодзённых стасунках. Да эфіру праграму рыхтуюць журналісты тэлерадыёкампаніі «Гомель», якія маюць досвед у гэтай справе. У іншым фармаце, але з той жа назвай і мэтам, тэлепраект ужо быў знаёмы глядачам. І цяпер — новы паварот і кірунак, пра які расказвае рэдактар тэлерадыёкампаніі «Гомель» **Алена ТРАЦЭНКА**:

— Удакладно: для таго, каб трапіць на праграму ў якасці ўдзельніка, трэба зайсці на наш сайт <http://tvrngomel.by/> або сайт канала «Беларусь-3» <http://3belarus.by/> праз банер «Размаўляем па-беларуску» запойніць заяўку на ўдзел каманды, а таксама прайсці адборачны тур — адказаць на сем пытанняў. Зараз каманды толькі фарміруюцца, і таму мы запрашаем усіх. Шмат людзей ужо выказалі зацікаўленасць.

Доля беларускай мовы ў тэлепраграмах краіны — каля 5% ад агульнага вышчання ў гадзіну. Даць магчымасць беларусам часцей чуць родную мову, а таксама з дапамогай тэлеперадач атрымліваць лінгвістычныя веды — мэта новага адукацыйнага тэлепраекта.

— Мы шмат чаго не ведаем, — адзначае Алена Трацэнка. — Мне часта гавораць: «хачу размаўляць па-беларуску, але няма з кім, а яшчэ баюся памыліцца». Дык у нашай студыі не сорамна будзе размаўляць і памыліцца. Дзесьці ж трэба пачынаць! Адзакі ставіць не будзем — будзем толькі налічваць колькасць балаў (як падчас любой гульні). Гэтая тэлевіктарына — для людзей, якія мову вывучалі ў школе, але па розных прычынах не карыстаюцца ёю ў жыцці. Гульцы — не знаўцы беларускай мовы. Няхай яны пакуль ведаюць абмежаваную колькасць слоў, але ж хочаць узбагаціць слоўніквы запас і зацікавіць астатніх!

Паўгадзіны — на працягу такога часу каманды гульцоў будуць спаборнічаць у веданні беларускай мовы. Пяць конкурсаў рознай ступені цяжкасці дадуць магчымасць прыгадаць

тое, што ёсць у глыбіні падсвядомасці кожнага беларуса. Трэба будзе перакласці слова, словазлучэнне і сказ. Згадаць сэнс рэдкажывальнага беларускага слова — для гэтага ў якасці падказак будуць дадзены 3 варыянты адказаў, адзін з якіх правільны. Самае складанае, як заўсёды, — напрыканцы. Патлумачыць сэнс фразеалагізмаў, прывесці прыклад іх ужывання і назваць беларускі ці рускі выраз-сінонім. Для тых, хто мае досвед у літаратуры — цытата з вядомага беларускага твора (паэмы, верша або песні), якую трэба працягнуць. А калі гульцы назавуць аўтара і назву — атрымаюць дадатковыя балы.

Алена Трацэнка ў якасці вядучай праграмы залічыць або не залічыць адказы, а паэт, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Святаслаў Крупенька выступіць у якасці эксперта праграмы. Ён будзе не толькі назіраць за ходам гульні, але і вырашыць спрэчныя пытанні, сканцэнтруе ўвагу ўдзельнікаў на цікавых асаблівасцях ужывання беларускіх слоў.

— Пакуль мы будзем гуляць «на інтарэс», але спадзёмся, што ў нас з'явіцца партнёры, якія падтрымаюць «эмоцыі спаборніцтва» з дапамогай прызоў, — адзначае Алена Трацэнка. — Вельмі хацелася б, каб гэта была беларускамоўная літаратура даведчанага зместу ці літаратурныя творы беларускіх аўтараў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

P. S. «Звязда» абавязкова далучыцца да гэтай цікавай ініцыятывы. Якім чынам? Чытайце газету, глядзіце тэлевізар — даведаецеся!

МІЖВОЛЬНАЯ РАБІНЗАНАДА

Пакіньце дома камуфляж

Многія людзі лічаць, што гэта можа здарыцца з кім заўгодна, але толькі не з імі. А калі пераконваюцца на практыцы, што такое сцярджэнне памылковае, то «адматаць» стужку часу на некалькі гадзін назад шанцу ўжо няма.

— Менавіта таму яшчэ да паходу ў лес папярэдзце як мага больш родных і сяброў пра свае намеры, — раіць Віталь Навіцкі. — Сёння гэтую задачу кардынальна спрашчаюць сацыяльныя сеткі, праз якія можна вельмі хутка апавяціць усіх зарэгістраваных там знаёмых людзей. Пажадана пазначыць не толькі раён, у які накіроўваецца, але і запланаваны час вяртання назад. Калі час «Х» прайшоў, а вы не вярнуліся — гэта будзе сігнал для таго, каб пачаць пошукі.

Акрамя таго, лясное падарожжа патрабуе і дадатковай экіпіроўкі. У яе мусіць уваходзіць невялікі запас пітной вады і высокакаларыйная ежа — печыва, малочны шакалад, цукеркі. Шмат месца яны не зоймуць, а вольныя хутка аднавіць сілы дапамогуць. Калі ж вы пакутуеце на хранічнае захворванне, то для перастрахоўкі захапіце з сабой патрэбныя лекі. Калі абвастрэнне адбудзецца пасярод ляснога гушчару, аператыўна на дапамогу не прыйдзе ніхто.

Збіраючыся ў лясную вандроўку, абавязкова надзеўце што-небудзь яркае — напрыклад, нарукаўную павязку, шапку ці нешта яшчэ. Справа

ў тым, што нашы грыбнікі і ягаднікі чамусьці любяць адпраўляцца ў лес у камуфляжнай вопратцы. Пры пошуках жа з паветра і нават на зямлі чалавека разгледзець на фоне густога зарасніку даволі цяжка. А калі колер вопраткі зліваецца з лесам, то верталёт можа праляцець над чалавекам, а пілоты яго не заўважаць.

Цалкам зарадзіце батарэю мабільнага тэлефона і не карыстайцеся ім у лесе без асаблівай патрэбы. Як правіла, якасць сігналу пасярод гушчару часта пакідае жадаць лепшага, і акумулятар з-за гэтага будзе разраджацца хутчэй. Тэлефануючы ў службу выратавання, абавязкова паведаміце дыспетчару, паблізу якой вёска вы ўвайшлі ў лес. Гэта дапаможа істотна звузіць сектар пошуку.

У ідэале, вядома, пажадана браць з сабой у лясное падарожжа смартфон з загадзя спампаванымі падрабязнымі картамі мясцовасці ды магчымасцю GPS-навігацыі. Аднак для пенсіянераў гэта задорага. Ды і чым чалавек старэйшы, тым цяжэй яму асвоіць новую тэхніку...

«Заблукаў,
не ведаў, дзе...»

Назбіраўшы кошык грыбоў ды ягад, наведвальнік лесу накіроўваецца дадому. Аднак праходзіць гадзіна, другая, трэцяя, а доўгачаканага населенага пункта ўсё яшчэ не відаць. А лясному гушчару не відаць ні канца, ні края. «Заблудзіў» — першая думка, якая праносіцца ў галаве ў небаракі...

— Пастарайцеся прыгадаць ваш маршрут, — раіць Віталь Навіцкі. — Магчыма, вы па дарозе сустрэлі нейкі апазнавальны знак — скажам, валун ці расколатае ўдарам маланкі дрэва, ці нейкі незвычайны ствол. І калі так, то кіруйцеся па гэтых знаках назад. Станьце нерухомы і прыслухайцеся. Шум ад аўтамабільнай дарогі можна пачуць за некалькі кіламетраў, а ад чыгункі, асабліва калі па ёй ідзе грузавы цягнік, — і таго больш. І калі вы чуеце гукі ад дзейнасці чалавека, то кіруйцеся проста на іх. Успомніце: мабыць, вы бачылі нейкія прыкметы цывілізацыі. Напрыклад, гэта была лінія электраперадачы, прасека, сельская дарога, хай сабе і закінутая, чыгуначнае палатно.

Аднак можа здарыцца і так, што ніякіх прыкмет дзейнасці чалавека няма на кіламетры навокал. Адзінае,

што застаецца зрабіць у такой сітуацыі, — гэта выбраць любы кірунак і прытрымлівацца яго. Але і тут не ўсё так проста. Трэба памятаць, што ў ляснога чалавека адна нага хоць на лічаныя міліметры, але абавязкова робіць большы крок за другую. І гэтая асаблівасць можа згуляць з непадрыхтаваным чалавекам вельмі дрэнны жарт. Яму будзе здавацца, што ён ідзе прама, хаця насамрэч траса маршруту пачне паціху закружляцца. І ў выніку падарожнік проста апіша акружнасць даўжынёй у шэсць-сем кіламетраў. У горадзе ці вёсцы такое немагчыма з-за таго, што чалавек, дзякуючы шматлікім надзейным арыенцірам на мясцовасці кшталту прамой вуліцы, міжвольна выпраўляе крок. У лесе ж такіх арыенціраў няма...

Змагацца з гэтай з'явай даволі проста. Трэба стаць каля аднаго

дрэва і выбраць праз невялікую адлегласць па прамой лініі другое. Дайшоўшы да яго, спыняецца і паўтараецца манеўр зноўку. Дасягнуўшы трэцяга дрэва, трэба сачыць, каб першае дрэва апынулася ззаду на прамой лініі. І так вы хутка дойдзеце да бліжэйшага паселішча або пачуце гукі ад людской дзейнасці.

Калі ж ужо пачынае змяркацца, а вы так і не выбраліся з гушчару — варыянтаў няма, давядзецца ў лесе навацаць. Пакуль не сцямянела, знайдзіце невялікую сухую ямку або лагчыну — тое, што можа служыць прыродным укрыццём. Можна нават пабудаваць просты навес з падручных матэрыялаў.

Адметнасць беларускіх лясных нетраў у тым, што іх памеры параўнальна невялікія. Як правіла, шлях да людзей па прамой лініі рэдка перавышае 15–20 кіламетраў...

«Улоў» без наступстваў

Ратаўнікі раяць вельмі ўважліва сачыць за тымі грыбамі і ягадамі, якія збіраеце. Калі ёсць нават нязначныя сумненні — лепш не кладзіце ў кошык падазроныя грыбы. Бо падчас хады ён можа перамяшацца з астатнімі, і тады знайсці яго будзе ўжо вельмі складана. Да таго ж чалавек можа забыцца аб тым, што такі сумніўны грыб увогуле трапіў у кошык. А наступствы гэтага могуць быць самыя розныя, аж да экстраннай перасадкі печані. Таму лепш выкіньце яго прэч. Як бы там ні было, але лепш ахвяраваць грыбам, чым здароўем...

Валяр'ян ШКЛЕННІК.